ZNALEZISKO JAK MARZENIE

Posted on 29 grudnia 2023

Podczas prac inwentaryzacyjnych w Nowoberezowie koło Hajnówki badacze z Instytutu Sztuki PAN znaleźli na strychu cerkwi obszerne fragmenty ikonostasu z XVII wieku. Historycy sztuki porównują wagę znaleziska do odkrycia „Ekstazy św. Franciszka" El Greca na Mazowszu w 1964 roku.

Ekskluzywne zdjęcia ikonostasu można zobaczyć jedynie na portalu Spotkania z Zabytkami.

W trakcie prac inwentaryzacyjnych w cerkwi św. Jana Teologa badacze z Instytutu Sztuki PAN: dr hab. prof. IS PAN Zbigniew Michalczyk, Piotr Jamski i dr Jan Nowicki, dokonali wyjątkowego odkrycia. Między uszkodzonymi elementami dawnego wyposażenia historycy sztuki zauważyli liczące blisko 400 lat wizerunki świętych. Ikony malowane temperą na deskach to części jednej całości: ikonostasu.

W sumie odnaleziono 17 fragmentów obiektu, cztery części pilastrów, a także fragmenty drewnianych drzwi królewskich. Wśród kolejnych odkryć znalazł się także okład ikony Matki Bożej Hodegetrii z polichromowanego, złoconego i srebrzonego gipsu. Odkrycie podlaskiego ikonostasu można uznać za ewenement nie tylko ze względu na wiek dzieła.

> *– Mówimy o obiekcie XVII-wiecznym, który w zasadzie nigdy nie był konserwowany przez nikogo, (...), sięgamy tutaj do sztuki niezapośredniczonej przez żadną konserwację – mówił w rozmowie z PAP dr Jan Nowicki.*

Badacze nie spodziewali się tak wyjątkowych znalezisk w świątyni. Tym bardziej zaskoczyło ich odnalezienie dużych fragmentów ikonostasu. Rangę wydarzenia dodatkowo podkreśla fakt, że Podlasie to region mocno dotknięty zniszczeniami wojennymi.

Ze względu na format odkrycia zarówno w skali Polski, jak i naszej części Europy, dyrektor NIKZ dr Michał Laszczkowski podjął decyzję o natychmiastowym wdrożeniu konserwacji interwencyjnej.

> *– Za nami wstępne opracowanie znaleziska, ale wciąż wymagane są kolejne badania, które umożliwią nam precyzyjne datowanie ikonostasu – podkreśla dr Michał Laszczkowski. – Nie ulega jednak wątpliwości, że pochodzi z XVII wieku. To najstarszy obecnie rozpoznany zabytek tego rodzaju w regionie.*

Fotografie podlaskiego ikonostasu, na zlecenie Narodowego Instytutu Konserwacji Zabytków, wykonał Rafał Miller – są one dostępne na portalu Spotkania z Zabytkami.

Projekt realizowany przez Narodowy Instytut Konserwacji Zabytków (obecnie Narodowy Instytut Dziedzictwa).
Więcej informacji na stronie: O nas